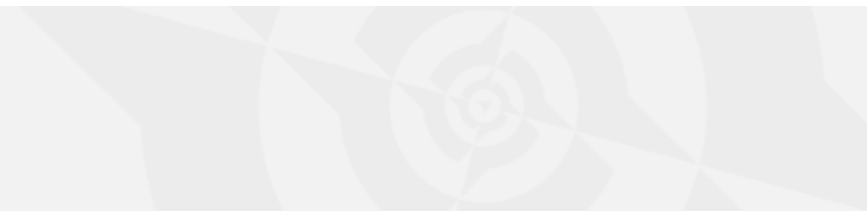




Vyriausioji
tarnybinės etikos
komisija

Etikos kodeksas institucijoje

Tarnybinės etika – tai veiksnys, padedantis kovoti su savavališku valdžios naudojimu, kuriantis bei palaikantis pasitikėjimą valdžia ir jos institucijomis.



Etikos svarbą lemia:

- kylantys skandalai (mažina pasitikėjimą viešuoju administravimu, valdžia vertinama kaip neatsakingai veikianti);
- vadovo iniciatyva nustatyti ir diegti etikos standartus;
- institucijų veikla (specialių institucijų kovai su korupcija, interesų konfliktais, piktnaudžiavimu, biurokratizmu);
- didėjantys visuomenės poreikiai (kokių elgesio standartų jie turi teisę tikėtis, poreikis atvirumo ir atskaitomybės).

Darbuotojo etikos kompetencija ne mažiau svarbi nei kitos kompetencijos, padedančios tinkamai atlikti tarnybines pareigas.



Etikos problemų sprendimo priemonės

- Etikos kodekso (taisyklių) sukūrimas;
- Etikos struktūrų sukūrimas: etikos komisijos, etikos specialistai, patarėjai, konsultantai;
- Nepriklausomas etikos auditas (etikos lygmens nustatymas);
- Profesinės etikos mokymo sistemos sukūrimas;
- Vadovų asmeninis pavyzdys ir iniciatyva kuriant etišką atmosferą kolektyve.

Etikos principai ir jų paskirtis

- nustatyti konkrečias vertybes, kurios yra svarbios asmeniui, tokias kaip sąžiningumas, teisingumas, principingumas, patikimumas, nesavanaudiškumas;
- principai yra bendros gairės, kurios padeda priimti sprendimus;
- principai leidžia kitiems tikėti, kad tam tikras asmuo laikysis įtvirtintų etikos standartų;
- principai yra vertinimo standartas, todėl kiekvienas galės vertinti kito asmens etiką.

Bet ar pakanka tik etikos principo?

Viešumas ir skaidrumas:

- valstybės tarnautojo tarnybinė veikla turi būti vieša ir suprantama, atvira įvertinti;
- valstybės tarnautojas savo veikloje privalo vengti viešųjų ir privačių interesų konflikto.

Rekomenduojama etikos kodeksus (taisykles) rengti:

- paprastus ir aiškius;
- pabrėžiančius vertybes, kuriomis bus vadovaujama;
- realistinius (neatrodančius, kad jie nuleisti iš viršaus, „pasiskolinti“ ar dirbtini).

Etikos kodeksai turinys

- vartojamos sąvokos;
- kodekso tikslai ir funkcijos;
- etikos principai ir detalus paaiškinimas;
- netinkamo elgesio formos ir požymiai;
- kodekso nuostatų taikymo priežiūra.

Ar „vadovo“ etikos kodeksas efektyvus?

Kodeksas yra visos institucijos darbuotojų *susitarimas*, kuriame nustatomi *visiems taikomi etikos standartai*, todėl jo priėmimo ir pakeitimo procesas turėtų būti įgyvendinamas skaidriai bei atvirai.



Koks etikos kodeksas būtų naudingas?

- organizacijos sukurtas;
- pasiūlantis aiškius vertybių, vaidmenų ir pareigų apibrėžimus, taikymo sritis;
- paaiškinantis, kokio elgesio tikimasi iš darbuotojų;
- padedantis išspręsti kylančias etikos dilemas;
- nuolat tobulinamas.

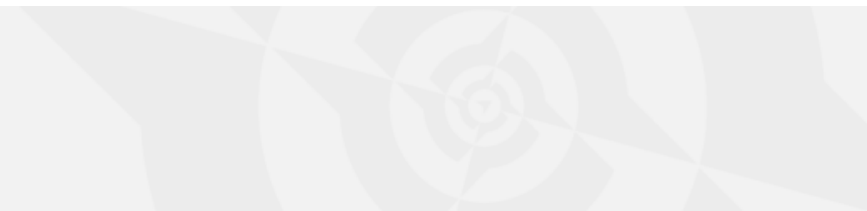
Vadovo vaidmuo kuriant etikos standartus

- Ar sukuriama etiška – atsakingam, kokybiškam darbui motyvuojanti – darbo vieta, labiausiai priklauso nuo vadovo;
- Vadovas (sąmoningai arba nesąmoningai) nustato realias etikos normas, kuriomis vadovaujasi darbuotojai. Ar tik skelbia etinius principus, ar pats jų laikydamasis, iš tikrųjų skatina, kad būtent taip elgtųsi ir darbuotojai.
- Vadovas, kuris tam neteikia reikšmės arba pats neetiškai elgiasi bei toleruoja prasilenkiančius su etika veiksmus, panašaus elgesio susilaukia ir iš darbuotojų.

Vadovas gali koreguoti netinkamą elgesį nebausdamas savo darbuotojų, kai:

- savo pavyzdžiu rodo pageidaujamo elgesio standartus;
- yra atsakingas už tai, kaip darbuotojai laikytųsi etikos standartų;
- kai visi žino, jog vadovas neveiks išvien su etikos principų pažeidėjais;
- netoleruos neetiško elgesio.

Etikos kodeksuose išdėstytos elgesio normos gali būti tam tikrais elgesio modeliais, bet nesant praktinių tokių normų pritaikymo įgūdžių, patys etikos kodeksai tampa grynai teoriniu, sunkiai pritaikomu dokumentu, o etikos normos netampa asmeniškomis.





Vyriausioji
tarnybinės etikos
komisija

Ačiū už dėmesį!

Prevencijos skyriaus vedėja
Virginija Aleksejūnė

vtek.lt